

Glasnik

Privredne komore Kantona Sarajevo

**Dokument:
PODRŠKA BIZNISU**

Iz sadržaja:

Usvojen Godišnji obračun za
2003 godinu

Alternativno rješavanje sudskih
sporova

Uspješan start seminara u
2004. godini

Smjernice za potencijalne
izvoznike industrijskih
prehrambenih proizvoda

Zainteresanost za nastup u
Republici Kazahstan

Dalji razvoj informaciono-
komunikacionog sektora

**Radno - konsultativni sastanak predstavnika
Vlade, Komore i Sindikata Kantona Sarajevo**

IMPRESUM

GODINA IV - 2004.
Broj 23
januar/februar

Glasnik je zvanično glasilo
Privredne komore Kantona
Sarajevo

Uređuje Redakcijski kolegij
u sastavu:

Predsjednik,
Munevera Pahor

Glavni i odgovorni urednik,
mr. Irfan Mehidić

Tehnički urednik,
Elvira Baždarić

Članovi:
**mr. Branka Tankosić, Rusmira
Mandić, Faruk Podrug, Mubera
Kadrić, Latifa Huseinović**

Lektor:
Saliha P. Kurtović

Izdavač:
Privredna komora Kantona Sarajevo,
71 000 Sarajevo,
La Benevolencija 8
Telefoni:(00 387 33) 250-100,
250-101, 250-196
Faks:(00 387 33) 250-137, 250- 140

Štampa:
GIK "OKO"

Na osnovu mišljenja Federalnog
ministarstva obrazovanja, nauke,
kulture i sporta broj 04-15-2875/01,
od 07.06.2001. godine
ova publikacija oslobođena je
poreza na promet.

BESPLATAN PRIMJERAK

NA NOVOM ZADATKU

Poštovani čitaoci,

Kao što vam je već poznato, članstvo u privrednim komorama u Federaciji BiH od 1. januara 2004. godine je dobrovoljno. Tako je propisao Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim komorama u Federaciji BiH ("Sl. novine FBiH" broj: 34/03). Ne ulazeći u razloge i motive donošenja ovog Zakona, potrebno je reći da njegovo donošenje nisu inicirali članovi komora nego Svjetska banka i Buldožer komisija u sklopu dokumenta «50 ekonomskih reformi u BiH». Praksa će pokazati koliko je ova odluka bila opravdana i da li će komore biti u stanju da održe svoju tradiciju dugu skoro stotinu godina, egzistirajući u različitim političkim i privrednim sistemima.

Privredna komora Kantona Sarajevo je mnogo ranije nego što je najavljivano donošenje Zakona na principu dobrovoljnosti članstva, unapređivala organizaciju, metod i sadržaj svog rada, prilagođavajući se savremenim standardima rada sličenih asocijacija u Evropi i svijetu. Potvrda tome je da Komora od maja 2001. godine, kada joj je zvanično uručen certifikat od renomirane kuće Det Norske Veritas, kao prva privredna komora u jugoistočnoj Evropi, primjenjuje i stalno unapređuje sistem upravljanja kvalitetom u skladu sa ISO 9001:2000.

Zahvaljujući takvoj orijentaciji Komora je stekla povjerenje svojih članova. U prva dva mjeseca ove godine u članstvo je, na dobrovoljnoj osnovi, pristupilo 416 firmi, među kojim su skoro sve vodeće firme na području Kantona Sarajevo. Ali, bez obzira na to, prihodima od članarine teško se mogu pokriti troškovi, te je Komora bila prinuđena da otkáže ugovor sa štamparskom kućom koja je vršila likovno-grafičko uređenje i štampanje «Glasnika».

Međutim, da bi, ipak, nastavili sa izdavanjem «Glasnika», i informisali postojeće i potencijalne članove Komore o svim aktuelnim temama iz oblasti biznisa, informatike, edukacije, zanimljivostima iz područja nauke i tehnike, sajamskim manifestacijama, aktivnostima organa i stručnih tijela Komore i dr. odlučili smo se da «Glasnik» u cjelosti radimo sami, što znači da smo preuzeli sve poslove koje nam je do sada radila specijalizirana štamparska kuća (likovno-grafičko uređenje, redaktura, lektura, štampa, otprema i dr.). Stoga nemojte biti strogi kritičari kvaliteta za ovaj dio «Glasnika» jer ovi poslovi izlaze iz okvira dosadašnjeg rada Komore.

Bićemo vam neizmerno zahvalni ukoliko nam svojim savjetima, sugestijama i prijedlozima pomognete da uredimo «Glasnik» do nivoa kvaliteta koji odgovara dostignutom renomeu Komore. Također vas pozivamo da se javite sa vašim priložima, stručnim komentarima, aktuelnostima iz firmi, polemikama, pitanjima iz oblasti privrede i sl. i da na taj način doprinesete obogaćivanju sadržaja «Glasnika».

U očekivanju vaših inicijativa i prijedloga za unapređenje našeg zajedničkog zvaničnog glasila Privredne komore Kantona Sarajevo, srdačno vas pozdravljamo.

REDAKCIJA

Medijacija

ALTERNATIVNO RJEŠAVANJE SUDSKIH SPOROVA

Medijacija, kao jedan od načina alternativnog rješavanja sporova, je proces u kojem treća neutralna strana (medijator) pomaže stranama da dođu do obostrano prihvatljivog rješenja spora. Medijator vodi proces medijacije tako što struktira i vodi dijalog između dvije strane, ali nema pravo donositi odluku.

Privredna komora Kantona Sarajevo i SEED – Southeast Europe Enterprise Development su 12. januara 2004. godine organizirali okrugli sto na temu «Medijacija u BH sudskoj praksi – prednosti za mala i srednja preduzeća».

Predstavnici SEED-a, gđa Ajla Dizdarević i predstavnici Udruženja medijatora Bosne i Hercegovine, gosp. Goran Salihović, predsjednik i gosp. Obren Bućanin, potpredsjednik Udruženja, upoznali su prisutne članove Komore o aktivnostima SEED-a i predstavnika Udruženja medijatora BiH, koje je osnovano u martu 2002. godine. Predstavnici Udruženja su naveli da je Zakon o medijaciji već u parlamentarnoj proceduri (u sredstvima informisanja je izdato saopštenje da je Zakon donesen, ali još nije objavljen), a da se uporedo provode edukativni programi o rješavanju sporova, medijaciji i pregovaranju. Istaknuto je da se članom Udruženja može postati ukoliko se ispune određeni uslovi: minimum VSS, položen ispit za medijatora i upis u Registar.

Koje su to prednosti Alternativnog rješavanja sporova (ARS)?

- Na iskustvima drugih zemalja i njihovih instituta, kao što je Kanadski institut, koji je vodeći u polju ARS-a u svijetu, dokazano je da se ovakvim načinom rješavanja sporova povećava efikasnost sudstva i olakšava pristup pravosudnom sistemu za mala i srednja pre-

duzeća.

- Primjenom ARS-a veliki broj sporova rješava se prije sudskog procesa ili se pomaže strankama da sagledaju svoje interese, te analiziraju međusobne odnose i moguće ishode sudskog procesa.

- Za razliku od sudskog procesa, ARS omogućava dijalog među strankama, veću uključenost u kreiranje nagodbi i konačnih odluka u sporu, a rezultat je već zadovoljstvo stranaka.

- Ovakvim načinom rješavanja sporova omogućava se malim i srednjim preduzećima da kroz brži, efikasniji i ekonomičniji postupak dođu do rješenja spora, gdje ni jedna od strana u sukobu ne mora da izgubi, a ujedno poslovni odnosi sa partnerom neće biti narušeni.

Ukoliko članovi Komore iskažu interes za nastavak edukacije iz ove oblasti, Komora će u saradnji sa nadležnim institucijama, organizirati i druge edukativne sadržaje.

M. Kadrić

MEĐUNARODNA INVESTICIONA KONFERENCIJA U BiH

Kako bi domaćim i stranim investitorima što bolje predstavila mogućnosti Kantona Sarajevo za investiranje, Komora je prezentirala 51 projekat na Međunarodnoj investicionoj konferenciji u Mostaru, održanoj 26. i 27. februara.

U «Katalogu projekata» pripremljenom za ovu Konferenciju, prezentirani su projekti iz oblasti: proizvodnja hrane, pića i prerada ljekovitog bilja (7), iz proizvodnje tekstila i odjeće (1), u drvoprerađivačkoj djelatnosti (5), u grafičko-izdavačkoj industriji (1), u hemijskoj (6), u preradi plastičnih masa (1), u metalnoj i elektro-industriji (12), u industriji građevinskih materijala (3), u razvoju trgovačke djelatnosti (2), u razvoju turizma i ugostiteljstva (2), za unapređivanje saobraćajno-saobraćajne infrastrukture i projekat koji

čini simbiozu za razvoj dvije djelatnosti: rudarstva i hemijske industrije-konkretno industrije boja i lakova (10).

Katalog koji će biti dopunjen novim projektima poslužiće Komori za razgovore sa privrednim delegacijama stranih zemalja, koje su svoju posjetu najavile u ovoj godini i koje su zainteresirane za direktna ili joint-venture ulaganja u domaću privredu.

Na Konferenciji u Mostaru kojoj su prisustvovali biznismeni iz oko 40 zemalja bilo je govora o sporazumima koji se tiču unapređenja ekonomskih odnosa, kao što su sporazumi o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sa zemljama sa kojima dosad nisu potpisani takvi sporazumi, zatim sporazumi o poticanju i investiranju, te ugovori o slobodnoj trgovini, na koje je dosad bilo veoma mnogo oštih kritika i zahtjeva za njihove revizije, ali bez kojih ne može biti ni članstva u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.

A. Ćerimagić

Verifikacija mandata predstavnika novih članova u Skupštini Komore

USVOJEN GODIŠNJI OBRAČUN ZA 2003. GODINU

Skupština Privredne komore Kantona Sarajevo, na svojoj redovnoj godišnjoj sjednici, održanoj 25. februara 2004. god. usvojila je odluke o razrješenju i verifikaciji mandata predstavnika članova Komore u Skupštinu Komore. U skladu sa odredbama Odluke o kriterijima i načinu izbora predstavnika članova Komore u Skupštinu, predstavnici Skupštine čije firme nisu pristupile u dobrovoljno članstvo Komore razriješeni su funkcije, a izvršen je izbor drugih kandidata

godinu, Nadzorni odbor je, kako je to obrazložila predsjednica NO gđa Subhija Gavranović, ocijenio da je Komora iskazala visok stepen racionalnosti u poslovanju. Članovi Nadzornog odbora su pregledali svaku pojedinačnu stavku u ovim materijalima i konstatovali da se kroz pregled smanjenja prihoda za 5%, a rashoda za 12% primjećuje izvjesna usklađenost rashoda sa ostvarenim prihodom. Naravno su pohvalili aktivnosti Komore na održavanju likvidnosti i racional-

Iskazan visok stepen racionalnosti u poslovanju

sa liste, iz iste izborne jedinice, koji su ostvarili najveći broj glasova prilikom provođenja izbora za Skupštinu Komore.

Prema osnovnom opredjeljenju da članarina ne bi trebala predstavljati opterećenje članstvu, nego ulog za usluge koje Komora pruža, izvršene su izmjene i dopune Odluke o visini i načinu plaćanja članarine za 2004. godinu, tako da je utvrđen maksimalni i minimalni iznos mjesečne članarine.

Razmatrajući Izvještaj o popisu sredstava, potraživanja i obaveza Privredne komore Kantona Sarajevo na dan 31.12.2003. godine i godišnji obračun za 2003.

nom trošenju sredstava.

Većina troškova je tokom protekle godine svedena na minimum, pa je stoga zabilježen i dobar finansijski rezultat. To je posebno evidentno kod putnih troškova, troškova održavanja opreme i prostorija, naknada za bankarske usluge, dnevnica i putnih troškova i dr. Konstatovano je da je godišnji obračun urađen u skladu sa važećim zakonima i opštim aktima Komore i da su svi izdaci pokriveni odgovarajućim odlukama. Skupština Komore je jednoglasno usvojila navedena dokumenta.

E.Bačić

Treća svečanost

KOMORI DO SADA DOBROVOLJNO PRISTUPILO 416 PRIVREDNIH SUBJEKATA

Očekujemo pristup i ostalih privrednih subjekata, kako bi postali respektabilniji partner u ostvarivanju partnerskih odnosa sa državnim organima

Dobrovoljnom članstvu u Privrednoj komori Kantona Sarajevo do sada je pristupilo 410 privrednih subjekata, iz svih oblasti i grana privrede, među kojima su i najveće kompanije sa ovih prostora, a svakim danom ovaj broj se povećava. 10. februara održana je treća po redu prigodna svečanost na kojoj su novim članovima Komore uručene članske kartice i plakete.

U svom obraćanju predsjednik Komore gosp. Kemal Grebo zahvalio se onima koji su prepoznali svoj interes i postali članom ove privredne asocijacije, koja će i ubuduće nastojati udovoljavati svim njihovim zahtjevima.

Zastupanje privrede, unapređenje ekonomskih odnosa sa inozemstvom, savremena eksploatacija informacionih tehnologija i razvoj informatičkih usluga, te intenzivna i savremena edukacija, samo su neke od glavnih aktivnosti Komore, a kontinuirano se radi i na daljem obogaćivanju, sa uvijek svježim i inovativnim idejama.

E.B.

Saradnja

ZAJNTERESIRANOST PRIVREDE BiH ZA NASTUP U REPUBLICI KAZAHSTAN

Predstavnik Saveza privrednih komora Republike Kazahstan za zemlje bivše Jugoslavije, posjetio je 17. februara Privrednu komoru Kantona Sarajevo i Privrednu/Gospodarsku komoru FBiH i tom prilikom obavio razgovor o mogućnostima privredne saradnje Bosne i Hercegovine sa Kazahstanom.

Polazeći od iskazanih potreba R Kazahstan za mnoštvom roba i usluga, koje se trenutno obezbjeđuju iz evropskih zemalja i SAD, kao i zemalja bivše Jugoslavije, ocijenjeno je da postoji realna mogućnost za nastup naših privrednika na tom tržištu.

Osnovni preduvjet je detaljnije upoznavanje sa najznačajnijim karakteristikama, zahtjevima, ograničenjima i specifičnostima tog tržišta, u kom cilju će od predstavnika Saveza privrednih komora Republike Kazahstan biti zatražene informacije i podaci na bazi kojih će biti moguće donositi sud o konkretnoj zainteresiranosti za nastup na tržištu R Kazahstan.

S obzirom na izuzetno visoke potrebe i naglašen uvoz prehrambenih proizvoda u R Kazahstan, tokom boravka u Sarajevu, predstavnik SPKRK je posjetio firme Klas, Akova Impex i Brajlović, od kojih je dobio najznačajnije podatke o obimu i strukturi proizvodnje kao i zainteresiranosti za plasman proizvoda na to tržište, uz prethodnu obradu, uspostavljanje kontakata, detaljnije ispitivanje i dr.

Istog dana, obavljen je i razgovor sa predstavnicima jednog broja građevinskih firmi sa područja Kantona

(Hidrogradnja, GP) i tom prilikom su predočeni podaci o značajnijim investicionim projektima u sferi visokogradnje (izgradnja gradova, zračnih luka) i niskogradnje (željeznice, autoputevi), kao i izgradnje naftovoda i plinovoda u R Kazahstan.

Postoji i mogućnost saradnje sa firmom Bosnalijek za koju postoje realne šanse na tom tržištu, s obzirom da Kazahstan podmiruje čak 95% svojih potreba u lijekovima iz uvoza (godišnje se izdvaja oko 350 miliona USD za uvoz lijekova), pa je dogovoreno da se informacija o mogućnostima saradnje sa Kazahstanom dostavi toj, kao i drugim firmama za koje se procijeni da bi imale šansi i mogle biti zainteresirane za nastup na tom tržištu.

Na kraju je zaključeno da postoji potreba za upoznavanjem naših privrednika sa tržištem Kazahstana u kom smislu će biti usmjereni naporu privrednih komora Kantona Sarajevo i Federacije BiH, što bi moglo rezultirati organiziranjem ciljane posjete privredne delegacije BiH, prezentacijom mogućnosti i kontaktima sa zainteresiranim poslovnim partnerima R Kazahstan.

O. Mušić

U srcu centralne Azije

Kazahstan je jedna od najvećih država na tom kontinentu. Na istoku graniči sa R Kinom, na jugu sa Turkmenistanom, Uzbekistanom i Kirgistanom, a na zapadu i sjeveru sa Ruskom Federacijom. Podijeljena je na 14 oblasti i ima dva grada državnog značaja: Astana i Almaty.

Stanovništvo:

- 14,830.000 (stanje 01.12.2002.)
- gustina naseljenosti 5,4 stanovnika na 1 km²
- poljoprivredno stanovništvo čini 43,5%
- glavni grad: Astana sa 493.600 stanovnika

Ostali veći gradovi: Almaty, Karaganda, Shym-kent, Pavlodar, Ust-Kamengorsk, Atyrau, Ak-tau
Etnički sastav stanovništva:

- Kaszhaha 53,40%
- Rusa 29,96%
- Ukrajinaca 3,66%
- Uzbeka 2,48%
- Ostalih 10,50%

Službeni jezik: kazaski i ruski

Valuta: Tenge (KZT) 1USD = 140 KZT

Vrijeme: MEZ + 5 sati (npr. 12h + 5 = 17 h) Mjerni sistem: Metrički sistem

- Državna granica je duga 12.187 km
- Državna željeznica pokriva mrežu dužine 14.500 km
- Cestovna mreža je dužine 83.000 km
- Vodeni putevi su dužine 8.500 km (veće rijeke: Ural, Emba, Syr-Darya, Ishim, Irtish, Tobol)
- Naftovodi su dužine 6.300 km (planirana izgradnja 5 novih naftovoda dužine 35.000 km)

Za detaljnije informacije o mogućnostima nastupa možete se obratiti Privrednoj komori Kantona Sarajevo, Centar za ekonomske poslove sa inozemstvom, mr. Branka Tankosić, tel. 033 250 126, email: brankat@pksa.com.ba

USPJEŠAN START SEMINARA U 2004. GODINI

»INFORMACIONO - KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE (ICT) U POSLOVANJU« (28 janu- ar 2004.)

Seminaru je prisustvovalo 36 polaznika iz 27 preduzeća, privrednih komora i općina. Seminar su uspješno prezentirali mr. Adnan Filipović i Brano Vujčić, dipl. inž. el., iz firme »Ping« iz Sarajeva. Prezentiran je kratak istorijat razvoja ICT-a, prednosti koje mogu donijeti, kako ICT rješenja utiču na pojedine elemente poslovanja preduzeća, kako napraviti najoptimalniji izbor ICT opreme, kako održavati vlastitu ICT infrastrukturu.

Komora planira realizirati još jedan identičan seminar 23. septembra 2004. godine.

»ZAKON O OBRTU I NJEGOVA PRIMJENA« (29 januar 2004.)

Prisustvovalo je 29 polaznika iz 16 preduzeća, općina (Kanton Sarajevo i ZE-DO kanton), privrednih komora, Agencije za privatizaciju BiH i banaka. Seminar je realizovao Mensur Hadžimusić, dipl. pravnik, zamjenik sekretara Ureda za zakonodavstvo Vlade F BiH. Obrađene su teme koje se odnose na donošenje provedbenih propisa, primjene zakonskih odredbi, donošenje pojedinačnih upravnih akata i upravni nadzor.

»CARDS PROGRAM EVROPSKE UNIJE« (11.2.2004)

Ovaj seminar je organizovan u želji da Komora i Direkcija za evropske integracije BiH daju puni doprinos informisanju privrednih i drugih organizacija o programima pomoći koje nudi EU. Seminaru je prisustvovalo 10 polaznika iz 8 preduzeća i privrednih komora. Predavač je bio Kenan Tahmišević, rukovoditelj Odjela koordinacije pomoći iz EU i zemalja EU u Direkciji za evropske integracije BiH.

»KADROVSKO RESTRUKTURIRANJE« (19.2.2004.)

Ovaj seminar je održan u želji da damo doprinos efikasnijem rješavanju viška uposlenih radnika. Uspješno ga je realizovao dr.sc. Vidoje Vujčić, profesor Fakulteta za turistički i hotelski menadžment i direktor Razvojno-istraživačkog centra (Opatija).

»REFA METODE - OBLIKOVANJE RADNIH SISTEMA I PROCESA & MENADŽMENT PROCESNIH PODATAKA« (24.2.2004.)

Seminar je organizovan s ciljem da se proizvodna preduzeća upoznaju sa REFA metodama radi poboljšanja konkurentskih i radnih sposobnosti kroz rast produktivnosti i poboljšanje uslova rada. Seminar su uspješno realizirali REFA treneri iz BiH, a prisustvovala su 24 polaznika iz 16 preduzeća.

F. Podrug

NAJAVA EDUKACIJE ZA MART 2004. GODINE

»SISTEM OCJENJIVANJA USKLAĐENOSTI SA ODGOVARAJUĆIM PROPISIMA EU & CE OZNAČAVANJE«

10. mart

»TRŽIŠTE EVROPSKE UNIJE - IZVOZ PROIZVODA U EU«

15. mart

»TIMSKI RAD I DONOŠENJE POSLOVNIH ODLUKA«

24.-26. mart

»TRENING SOCIJALNIH VJEŠTINA RUKOVODILACA«

5. april

Pozivamo preduzeća, banke, državne organe i druge da prisustvuju ovim seminarima i steknu znanja koja će im pomoći da unaprijede svoj poslovni sistem.

Zainteresirani privrednici prijave mogu poslati na faks 664-598.

Detaljnije informacije na tel. 250-107 i 250-115

UKLJUČITE SE U PROGRAM BOSANSKE ZAJEDNICE

Bosanska zajednica iz Washingtona raspisala je konkurs, kako bi do kraja 2004. godine izabrala najpodobnije visokoobrazovane mlade ljude iz BiH (koji su na završnim godinama američkih koledža i fakulteta u drugim zapadnim zemljama ili koji su već završili fakultete), a koji trenutno žive izvan granica BiH, koji bi u svojoj domovini, odnosno domaćim preduzećima, proveli 2 mjeseca kao praktikanti i na taj način pomogli domaćim firmama.

Ovaj projekt se zove RE-CONNECT. Cilj projekta je da se doprinese obnovi ljudskih potencijala u BiH. Zainteresovana preduzeća iz BiH mogu se obratiti radi uspostavljanja kontakta, na dolje navedenu adresu.

Detaljnije informacije možete dobiti na web stranicama: www.coboline.net i www.coboline.org

COMMUNITY OF BOSNIA / BOSANSKA ZAJEDNICA

Tel. 001 202 861 0561, faks 001 202 822-8933

E-mail: cobamerica@aol.com

EFIKASNIJE ŠKOLOVANJE I BRØE ZAPOŠLJAVANJE MLADIH LJUDI

Krajem februara Komoru je posjetila grupa od pet direktora srednjih škola sa područja Kantona Sarajevo, s ciljem da se poboljša koordinacija aktivnosti Komore, Ministarstva za obrazovanje KS, preduzeæa i škola na razrješavanju brojnih problema koji se tiæu upisa uæenika u srednje škole, prekvalifikacije i dokvalifikacije, koordinacije škola i preduzeæa, prakse, planiranja kadrova, itd.

Dogovoreno je da se uskoro organizuje jedan stručni sastanak svih ovih subjekata, na kojem bi se utvrdile dalje aktivnosti na poboljšanju meðusobne koordinacije u radu i pokušalo dati rješenja za navedene probleme, a sve u cilju efikasnijeg školovanja mladih ljudi i njihovog brØeg zapošljavanja, kao i školovanja u skladu sa realnim potrebama privrede.

Takoðer je istaknuta potreba da se inicira izrada sporazuma izmeðu škola i preduzeæa o angaØovanju praktikanata, kao i mogućnost oslobaðanja od poreza ili dijela poreza za ove aktivnosti preduzeæa.

PREDSTAVLJENA PUBLIKACIJA »PROGRAM EDUKACIJE 2004«

Privredna komora Kantona Sarajevo je i ove godine izradila publikaciju sa detaljnim informacijama o temama edukacije, terminima realizacije, predavaèima i partnerima pod nazivom »Program edukacije 2004«. Publikaciju su predstavili predsjednik Komore g. Kemal Grebo i direktor Centra za edukaciju PKKS g. Faruk Podrug.

Kako je istaknuto, u 2004. godini planira se realizacija 37 raznih oblika edukacija (seminara, kurseva, projekata i work-shopova) od èega 30 predstavljaju nove teme koje do sada nisu organizirane. Edukacija æe pokriti brojne oblasti, a samo neke od njih su: pristupanje BiH evropskim integracijama, sistem kvaliteta ISO 9001:2000, menadØment, turizam i hotelijerstvo, evropska standardizacija, okolina i odrØivi razvoj, spoljna trgovina i špedicija, organizacija i socijalna psihologija, poljoprivreda, odnosi sa javnošæu, uæenje na daljinu, pravni propisi, pristupanje BiH u WTO i drugi. Otvorena je mogućnost i za organizaciju vanrednih seminara, ukoliko se za to ukaØe potreba.

»Organizacijom adekvatnih obrazovnih sadrØaja nastojimo privrednicima omogućiti nova saznanja, kako bi izgradili savremeni poslovni sistem sa kojim efikasno mogu izaæi u svijet biznisa i ostvariti profit. Dosadašnji rezultati potvrðuju da smo na dobrom putu«, kazao je g. Podrug.

Završni dio Kurasa "Moderni menadØment"

POSJETA GRUPE PRIVREDNIKA AUSTRIJI

U saradnji sa Federalnom privrednom komorom Austrije, Komora je organizirala odlazak u Austriju grupe od 25 privrednika iz 20 preduzeæa, u terminu od 13-17 januara 2004. godine, kao završni dio kursa »Moderni menadØment«.

U okviru posjete, organizovan je 15. januara biznis forum (poslovni razgovori sa austrijskim partnerima). Forumu je prisustvovao i g. Jakov Skoèibušiaæ, konzul BiH u Republici Austriji.

Organizirane su posjete austrijskim firmama:

»Alukönigstahl«, »ÖQS/ÖVQ«, »QS Agencija«, »Vermessung Angst«, »Stadt Wien – Magistratsabteilung«, »Kottas«, »Sanova Medical Systems«, »Joseph Manner & Comp«, »Reckitt Benckiser«, »APA Austria Presse Agentur«, »CARE Österreich«, »Alaris Tourismuslehrgang«, »Royal Wirtschaftsprüfung und Steuerberatung«, »KEA

Wirtschaftstraining«, »Ventacc Beteiligungs und Unternehmensberatung«.

Jedan broj polaznika je posjetio Sajam turizma i Sajam automobilizma koji su se odrØavali u Beèu (17. januara 2004. godine).

F. Podrug

Saradnja Komore i posredničke kuće na polju osiguranja

ISKORISTITE MOGUĆNOSTI DOBIVANJA BESPLATNIH USLUGA I SAVJETA STRUČNJAKA U OSIGURANJU POSLOVA, IMOVINE, LICA....

Privredna komora Kantona Sarajevo je u cilju pružanja kvalitetnijih usluga svojim članovima, potpisala Ugovor sa firmom «Bromat», vodećom posredničkom kućom na tržištu osiguranja.

Na osnovu potpisanog Ugovora, posrednička kuća «Bromat», ostvarujući kontakte sa gotovo svim osiguravajućim društvima, za članove Komore, **BESPLATNO**, vrši:

- pregovore sa osiguravajućim društvom o obliku i sadržaju programa – police osiguranja (odnos cijene i usluge), najpovoljnijoj sa stanovišta firme,
- procjenu ugroženosti osoba i imovine,
- analizira rizik, izrađuje koncept pokrivenosti rizika i pruža savjete o potrebnom pokrivenosti rizika,
- predlaže odgovarajuću strategiju osiguranja za firmu,
- prati istek polica, pravovremeno ih obnavlja i dopunjuje, ovisno o izmjenama riskantnih situacija (proširenje djelatnosti, novi objekti ili oprema, dodatni krediti itd.) i
- pruža pomoć pri obradi i naplati štete.

Važno je napomenuti da je kuća «Bromat», radi

zaštite Vaših interesa, sklopila ugovor o osiguranju od odgovornosti za obavljanje ovih poslova (vrijednost police je 250.000 KM). To znači, da za sve propuste ili radnje protivne pravilima struke posredovanja u osiguranju, zbog kojih Vaša firma kao član Komore, pretrpi eventualnu štetu, istu direktno možete naplatiti iz navedene police.

Pozivamo Vas ukoliko ste zainteresirani, da se obratite Privrednoj Komori Kantona Sarajevo i iskoristite mogućnost dobivanja besplatnih usluga i savjeta stručnjaka ove posredničke kuće u osiguranju Vaših poslova, imovine i lica.

Komora će sa svoje strane u stalnom kontaktu sa ovom posredničkom kućom, redovno dostavljati spisak zainteresiranih članova Komore za ove usluge.

Za više informacija obratite se na ime Azemina Ćerimagić, koordinator za osiguranje i bankarsvo, tel: 250-113, fax: 250-196 ili e-mail: azeminac@pkasa.com.ba

“Ping” implementirao sistem upravljanja kvalitetom

SVJETSKI NIVO U OBLASTI

INFORMACIONIH I KOMUNIKACIONIH TEHNOLOGIJA

U hotelu Grand u Sarajevu u četvrtak 19.02.2003. godine je svečano dodjeljen certifikat preduzeću PING d.o.o. za uspješnu implementaciju sistema upravljanja kvalitetom u skladu sa međunarodnim standardom ISO 9001:2000. Filozofija - vodilja preduzeća

PING od njenog osnivanja jeste orijentacija na želje i potrebe klijenta.

Firma PING na BH tržištu postoji već sedam godina, a bavi se računarskim i informatičkim inženjeringom. Od nastanka, PING-ovo strateško opredjeljenje je bilo pružanje visoko kvalitetne usluge i proizvoda na domaćem tržištu.

Zato je PING pokrenuo projekat uvođenja sistema za upravljanje kvalitetom. Dobijanje certifikata za PING predstavlja

međunarodno priznanje i podstrek da se nastavi put kojim se krenulo, pružajući usluge na svjetskom nivou na domaćem tržištu u oblasti informacionih i komunikacionih tehnologija.

PING broji 40 uposlenika od čega je 30 visoko obrazovanih stručnjaka. PING stoji iza krupnih projekata kao što su SOEE - sistem za obračun i naplatu el. energije, privatizacije u što spada registar potrošivanja građana FBiH, CIPS - jedinstvenog registra građana, devet banaka u F BiH, Bosnalijeka, Coca-Cola-e itd.

Direktoru PING-a g.

Muameru Bezdrobu, certifikat je uručio g. Nijaz Alispahić, vodeći auditor svjetski priznate certifikacijske kuće SGS iz Švicarske.

"PODRŠKA BIZNISU"

U Privrednoj komori Kantona Sarajevo, održan je 18. II 2004. godine radno-konsultativni sastanak predstavnika Vlade Kantona, Komore i kantonalnog odbora Sindikata, na temu: "Podrška biznisu". Sastanku su pored predstavnika privrede Kantona Sarajevo prisustvovali i predstavnici: Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo, Zavoda za planiranje i razvoj Kantona, Zavoda za izgradnju Grada, SERDA i

Kao osnova za raspravu poslužili su sljedeći materijali:

- Analiza o "Stanju primarne poljoprivredne proizvodnje i prehrambene industrije u Kantonu Sarajevo";

- Metodologija i kriteriji za vrednovanje i selekciju programa koji će se finansirati iz sredstava za podsticanje zapošljavanja u Kantonu Sarajevo i

- Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba u Kantonu Sarajevo,

- te uvodnih napomene: Denisa Zvizdića, premijera Vlade, Kemala Grebe, predsjednika Komore, Franje Renera, predsjednika Kantonalnog odbora Saveza samostalnih sindikata BiH, Abida Šarića, ministra privrede, Hajrudina Ibrahimovića, ministra rada, socijalne politike i raseljenih lica i Irfana Mehića, potpredsjednika Komore.

Cilj sastanka je bio da se kompetentno ocjene i verifikuju postojeći privredni resursi, razmjene mišljenja o prioritetnim pravcima privrednog razvoja Kantona, te o načinu i oblicima podrške razvoju biznisa iz budžeta Kantona Sarajevo za 2004. godinu i sredstava za podsticanje zapošljavanja.

Izrađena je jednoglasna podrška da se prioritetno podrži razvoj proizvodnje hrane, turizma i finalne prerade drveta, ali je naglašena potreba podsticanja razvoja i drugih oblasti, prije svega metalne i hemijske industrije, jer ova struktura proizvodnje najviše participira u debalansu spoljno – trgovinske razmjene Kantona Sarajevo, kao i građevinarstvo, koje ima najveće kapacitete u BiH i može značajno povećati razvoj niz drugih privrednih djelatnosti.

Razlog podsticanja razvoja proizvodnje hrane, turizma i finalne prerade drveta je postojanje odgovarajućih resursa na području Kantona za njihov ubrzan razvoj kao i opredjeljenja svih institucija u Kan-

tonu da su to strateške djelatnosti koje mogu povećati razvoj ostale privrede.

Prvi put poslije rata Vlada Kantona usvojila je budžet koji ima razvojni karakter i kojim se predviđa konkretna finansijska podrška privredi, kako bi se najefikasnije iskoristili raspoloživi resursi, ubrao razvoj privrede i zaposlio određen broj nezaposlenog stanovništva.

Pošto se radi o radno konsultativnom sastanku na kojem se nisu eksplicitno donosili zaključci, u materijalu se daju prijedlozi i sugestije učesnika rasprave, sa ciljem da nadležni organi i institucije u Kantonu Sarajevo imaju u vidu date prijedloge i da ih, na osnovu svojih kompetencija i procjena, ugrade u vlastite akcione planove.

- PRIJEDLOZI MJERA -

Polazeći od činjenice da su stvorene odgovarajuće zakonske pretpostavke (Zakon o podsticanju zapošljavanja, Zakon o koncesijama) kojima se omogućava realizacija usvojenih strateških opredjeljenja razvoja privrede kao i opredjeljenja Vlade Kantona da finansijski dugoročno pomogne poljoprivredno-prehrambeni kompleks, turizam i finalnu preradu drveta, a na osnovu prijedloga stručne radne grupe koja je pripremala prijedloge mjera za unapređenje poslovanja

privrede u Kantonu Sarajevo i prijedloga iznesenih u raspravi na radno-konsultativnom sastanku preporučeno je donošenje sljedećih mjera:

POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA I PREHRAMBENA INDUSTRIJA

Potvrđeno je opredjeljenje da se u proizvodnji hrane treba prvenstveno orijentisati na davanje podrške integralnim projektima koji su usklađeni sa primarnom proizvodnjom, preradom i plasmanom proizvoda na domaćem i strano tržište. Na taj način prehrambena industrija može postati nosilac razvoja tržišne poljoprivredne proizvodnje na području Kantona Sarajevo.

Prema raspoloživim resursima i ostalim faktorima, tržišnu poljoprivrednu proizvodnju prioritetno je moguće ostvariti u proizvodnji **krompira, povrća, mlijeka, mesa, jagodičastog voća, ljekobilja, meda i drugih peèelinjih proizvoda, prirodnih i mineralnih voda i slatkovodnih riba.**

A. Hitne mjere

Mjere koje je neophodno odmah realizirati, kako bi se što prije unaprijedila primarna poljoprivredna proizvodnja.

1. **Podsticati izradu i implementaciju integralnih projekata,**

prije svega, za proizvodnju jagodičastog voća, mesa, mlijeka, povrća, krompira, ljekovite, meda i drugih pećelinjih proizvoda, prirodnih i mineralnih voda, slatkovodnih riba, itd.

2. **Regresirati kamate** za odobrene kredite od strane poslovnih banaka za poljoprivrednu proizvodnju, jer se radi o proizvodnji sa malim godišnjim obrtom kapitala koji ekonomski ne može izdržati veću kamatu od 4-5% na godišnjem nivou.

3. **Podsticati razvoj institucija** i aktivnosti koje unapređuju poljoprivrednu proizvodnju:

- Poljoprivredno savjetodavnu službu
- Uzgojno selekcijsku službu
- Veterinarsku službu
- Zadružne oblike organizovanja poljoprivrednika, kao najprihvatljiviji način poslovanja poljoprivrednih gazdinstava u sadašnjim uslovima.

4. Uvesti direktne podsticaje u proizvodnji za:

- **Matično stado ovaca** - podsticati vlasnike stada od najmanje 30 ili 50 umatčenih ovaca. Podsticaj mora imati trajni, tj. godišnji karakter, kako bi se stimulisalo povećanje matičnog stada i saradnja vlasnika sa uzgojno - selekcijskom službom.

Predlažemo da iznos podsticaja po rasplodnoj ovci iznosi od 15 – 20 KM. Za ovu proizvodnju trebalo bi obezbijediti oko 75.000 – 100.000 KM (5.000 rasplodnih ovaca x 15 – 20 KM = 75.000-100.000 KM.)

- **Matično stado krava** - podsticati vlasnika od najmanje tri krave koje su pod uzgojno-selekcijskim

nadzorom. Godišnji podsticaj trebalo bi da iznosi oko 100 KM/krava. Za ovu namjenu trebalo bi izdvojiti oko 20.000 KM (200 krava x 100 KM = 20.000 KM.).

- **Uzgoj čenke teladi** - podsticati specijalizirane uzgajivače čenke teladi 1,5 KM/kg, kreditirati otkup čenke teladi i izgradnju objekata za njihov uzgoj i zabraniti klanje.

- **Uzgoj 400 priplodnih junica** poznatog porijekla, 500 KM/grlo.

- **Uzgoj 600 priplodnih junica** djelimično poznatog porijekla, 300 KM/grlo.

- **Uzgoj 5.000 priplodnih ovaca** dviski, 20 KM/grlu.

- **Proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka**, 0,10 KM/l.

- **Uzgoj 10.000 komada pilenki**, 3 KM/komad.

- **Uzgoj 400.000 komada brojlera**, 0,30 KM/komad.

- **Uzgoj 6.000 pećelinjih društava** za proizvodnju meda, 10 KM/društvo. Vlasnik treba da ima najmanje 20 pećelinjih društava.

- **Zasnivanje 5 ha. novih voćnjaka**, 200 KM/0,1 ha.

- **Zasnivanje 5 ha. novih zasada jagodastog voća**, 500 KM/0,1 ha.

- **Zasnivanje 12 ha. proizvodnje organskog porijekla**, 300 KM/0,1 ha.

- **Podsticati sjetvu novih krmnih kultura**

- Podsticati zaštitu bilja

5. **Opremiti Edukacioni centar za pećlarstvo** pri Poljoprivrednom institutu – Sarajevo.

6. Pomoći realizaciju **aktuelnih projekata**

Poljoprivrednog instituta u oblasti biljne proizvodnje:

- proširenje matičnog zasada i početak zasnivanja proizvodnje autohtonih sorti jabuka i krušaka,
- formiranje matičnjaka za proizvodnju reznica crne ribizle, 10-15 sorti,
- plantacija ljekovitog bilja i

proširenje matičnog zasada ljekovitog bilja,

- proizvodnja sjemena super elite domaćih sorti smiljkite i lucerke,

- uvođenje novih sorti u proizvodnju krompira,

- proizvodnja super elite sjemena graha,

- izrada farmakognostijske karte Kantona Sarajevo.

7. **Zakonom regulisati status poljoprivrednih gazdinstva** koja ispunjavaju uslove za bavljenje komercijalnom poljoprivrednom proizvodnjom.

8. U cilju očuvanja postojećih površina za proizvodnju hrane **donijeti mjere i zakone uređenja i zaštite poljoprivrednog zemljišta**, kao neobnovljivog resursa od nekontrolisanog otuđivanja u nepoljoprivredne svrhe.

9. **Razraditi metodologiju i kriterije za izradu, vrednovanje i selekciju programa** koji doprinose bržem zapošljavanju u poljoprivrednoj proizvodnji, a koji se finansiraju iz sredstava za podsticanje zapošljavanja u Kantonu Sarajevo, na sljedeći način:

- pojednostaviti i ubrzati proceduru za dobijanje kredita do 15.000 KM,

- za veću iznosu od 15.000 KM. smanjiti vrijednost hipoteke a zemljište i objekte prihvatiti kao hipotekarni zalog,

- po jednom poljoprivrednom gazdinstvu odobravati do 40.000 KM,

- odobravati kreditna sredstva isključivo za angažiranje domaćih resursa i

- svi programi treba da su uvezani u integralne projekte kojima se povezuje proizvodnja, prerađa i plasman proizvoda.

10. **Donijeti Program razvoja poljoprivrede i prehrambene industrije u Kantonu Sarajevo**, na osnovu kojeg bi se poljoprivredna gazdinstva orijentisala na tržištu proizvodnju, prevashodno za potrebe prehrambene industrije i domaću i strano tržište.

11. Postojeći idejni makroprojekat "1000 obiteljskih farmi u Kantonu Sarajevu za period od 2003. – 2007. godine" aktuelizirati i **izraditi konačan projekat**, koji bi bio

osnova za formiranje obiteljskih farmi, koje bi na raspoloživim resursima proizvodele sirovine za prehrambenu industriju, domaću i strano tržište.

U tom smislu Sarajevska regionalna razvojna agencija (SERDA) treba da dovrši i realizuje pilot projekat "150 obiteljskih farmi u Regiji Sarajevo", koji bi se realizovao u okviru ideje Privredne komore Kantona Sarajevo o izradi jedinstvenog makroprojekta "1000 obiteljskih farmi u Kantonu Sarajevu za period od 2003. – 2007. godine".

12. Stimulisati razvoj samoodrživih poljoprivrednih gazdinstava po modelu modernog poljoprivrednog gazdinstva EU, koja raspolau sa utvrđenim kapacitetima, proizvode za poznato tržište, obezbjeđuju najmanje jedno radno mjesto, ekonomsku i socijalnu sigurnost na nivou prosječne neto zarade privrede F BiH i uvezani su u integralni sistem proizvodnje hrane.

13. Uspostaviti kreditno-garantni fond kao mogućnost osiguranja cijelog ili dijela kreditnih obaveza i dobijanje nižih kamatnih stopa na kredite, jer je poljoprivredna proizvodnja neprestano izložena rizicima – nepredvidivim situacijama (poplave, pokolj stoke, grad, suša) koje mogu uticati na pravovremeno vraćanje anuiteta po odobrenim kreditima.

14. Ubrzati uspostavu institucija koje kontrolišu kvalitet i izdaju certifikate po međunarodnim standardima za izvoz i uvoz poljoprivredno prehrambenih proizvoda.

15. Uspostaviti sisteme kontrole kvaliteta poljoprivredno prehrambenih proizvoda prema međunarodnim standardima uvođenja sistema kvaliteta (ISO standardi, HACCAP, ...)

16. Razmotriti mogućnost pomjeranja tzv. zelenih linija kojima su razdvojena poljoprivredna zemljišta od šumskih površina, jer u praksi ima primjera, da se određene zemljišne površine mogu puno kvalitetnije upotrijebiti za proizvodnju hrane.

B. Dugoročne mjere

1. Donijeti strategiju dugoročnog razvoja

poljoprivredne proizvodnje i prehrambene industrije u Kantonu Sarajevo. Tim dokumentom između ostalog definisati:

- generalne ciljeve i strateške pravce razvoja poljoprivredne proizvodnje,

- razvoj poljoprivrednih gazdinstava,

- ključne projekte razvoja tržišne poljoprivredne proizvodnje,

- razvoj prehrambene industrije koja je u direktnoj funkciji razvoja tržišne poljoprivredne proizvodnje,

- institucije organizovanog tržišta na koje se naslanja organizovana tržišna poljoprivredna proizvodnja,

- razvoj poslovnog organizovanja poljoprivrednog gazdinstva,

- poljoprivredne stručne institucije koje podržavaju razvoj tržišne poljoprivredne proizvodnje,

- kantonalno poljoprivredno zakonodavstvo,

- način i oblike dugoročne finansijske podrške i korištenja drugih izvora za finansiranje projekata i dr.

2. Razvoj poljoprivredne proizvodnje i prehrambene industrije uglavnom podsticati putem integralnih projekata kojima se povezuje proizvodnja, prerada i plasman proizvoda. Integralni projekti mogu sadržavati više lokalnih projekata, a mogu se odnositi i na šira regionalna područja. Nosilac implementacije integralnih projekata treba da budu prehrambene industrije Kantona Sarajevo.

Orijentacija da projektni pristup bude dominantan u odnosu na direktno podsticanje poljoprivredne proizvodnje i prehrambene industrije (sredstva budžeta Kantona, sredstva za podsticanje zapošljavanja,

sredstva iz privatizacije preduzeća, sredstva poslovnih banaka, međunarodne kreditne linije i sl.) zasniva se na prednostima koje on obezbjeđuje, jer se na ovaj način sredstva za finansiranje razvoja multipliciraju (uključuju se i drugi izvori finansiranja), a ocjena validnosti investitora i projekta je sigurnija, jer se vrši njihova objektivizacija, ne samo od strane organa i institucija Kantona, čija se sredstva usmjeravaju u realizaciju projekta već i od strane komercijalnih banaka i drugih učesnika u finansiranju projekta.

3. Formirati Ministarstvo za poljoprivredu, prehrambenu industriju, vodoprivredu i šumarstvo u Kantonu Sarajevo kako bi se uspostavio odgovarajući odnos državnih organa prema ovim izuzetno važnim segmentima privrede, pratio razvoj i konstantno unapređivali uslovi privređivanja poljoprivrede, prehrambene industrije, vodoprivrede i šumarstva na području Kantona, koji ima povoljne uslove i niz komparativnih prednosti za razvoj ovih djelatnosti.

Ukoliko se ne može uspostaviti resorno Ministarstvo za ove oblasti, razmotriti mogućnost formiranja sektora ili odsjeka koji bi aktivno doprinosa razvoju poljoprivrede, prehrambene industrije, vodoprivrede i šumarstva.

TURISTIČKA PRIVREDA

1. Daje se podrška realizaciji projekta Igman i Bjelašnica.

2. Podsticati razvoj eko turizma, održivim upravljanjem i ekološkim korištenjem prirodnih vrijednosti uz manja finansijska profitabilna ula-

ganja, u cilju ostanka mladih u ruralnim područjima.

3. Stvarati **ekonomski održive djelatnosti na selu**, koje su komplementarne urbanim cjelinama i izgrađenim objektima za potrebe turizma na okolnim planinama, srednje nadmorske visine od 600 – 1500 m.

4. Podsticati **formiranje prvog eko - sela u Kantonu** koji bi bio generator razvoja eko-turizma, pokreta koji ima sve više poklonika u turističkoj tražnji i proizvodnji zdrave hrane, u cilju stvaranja novog turističkog imidža Kantona za šta postoje prirodni i drugi preduslovi.

5. **Utvrđiti prioritete razvoja turizma** po oblastima i neophodne aktivnosti koje mogu doprinijeti bržem razvoju turističko–ugostiteljske djelatnosti.

6. **Formirati Ministarstvo turizma**, kako bi se uspostavio

odgovarajućei odnos državnih organa prema turističkoj privredi, pratio razvoj i konstantno unapređivali uslovi privređivanja turističko-ugostiteljske privrede.

DRVNA INDUSTRIJA

1. **Destimulisati sječu i zabraniti ili planski ograničiti izvoz trupaca** iz kojih se dobija kvalitetno tehničko drvo, a podsticati preradu drvnih sortimenata u finalne proizvode drvne industrije.

2. Sagledati proizvodne mogućnosti, problematiku poslovanja i razloge nepostojanja kvalitetnih programa u oblasti drvne industrije.

- OSTALE OBLASTI -

1. Otpočeti sa izvođenjem **javnih građevinskih radova** u Kantonu (izgradnja garaža, puteva, mostova, stambenih zgrada, zapadne zaobilaznice Grada,...) i podržati inicijativu Vlade Kantona na izgradnji autoputa od Jošanice do Mostarskog raskršća i aktivnosti Konzorcija građevinskih firmi za izgradnju dijela autoputa na koridoru Vc, na kojima se može angažovati postojeća građevinska operativna Kantona (najveća u BiH). Pokretanje ovih radova doprinosi razvoju cjelokupne privrede, jer se aktiviraju i ostale brojne djelatnosti koje prate izvođenje velikih javnih radova.

2. Ubrzati aktivnosti na **formiranju koncesione komisije**. Korištenjem i eksploatacijom raspoloživih resursa moguće je ubrzati privredni razvoj Kantona, posebno saobraćaja, građevinarstva, šumarstva, poljoprivrede i turizma.

3. Povećati **efikasnost** korištenja resursa Kantona primjenom naučnih metoda i saznanja, jer privrednici koriste i ulažu u postojeće resurse Kantona ali ne ostvaruju odgovarajuću resursnu efikasnost.

4. Podržavati naučne i razvojne projekte, ali isključivo one koji su usklađeni sa potrebama i programima privrede i koje se mogu implementirati u praksi.

5. Usaglasiti nastavne planove, programe i praktičnu obuku učenika u srednjim školama i studenata na visoko-školskim ustanovama sa potrebama privrede, kako bi se dobili odgovarajućei neophodni kadrovi koji mogu udovoljiti savremenim zahtjevima privrede.

6. Stimulisati privredne subjekte i druge da primaju učenike na praktičnu obuku – praksu, kako bi sticali neophodna praktična znanja.

7. Omogućiti odgovarajućeim institucijama izdavanje certifikata o osposobljenosti za neko proizvodno zanimanje, ukoliko kandidat dokaže da posjeduje znanje i vještinu za

obavljanje određene djelatnosti, iako ne posjeduje formalno obrazovanje za tu vrstu zanimanja. Omogućiti prekvalifikaciju nezaposlenih radnika.

8. Podsticati poslodavce da primaju mlade stručne kadrove koji prvi put traže zaposlenje.

METODOLOGIJA I KRITERIJI ZA VREDNOVANJE I SELEKCIJU PROGRAMA KOJI ĆE SE FINANSIRATI IZ SREDSTAVA ZA PODSTICANJE ZAPOŠLJAVANJA

Metodologija i kriteriji za vrednovanje programa koji apliciraju na sredstva za podsticanje zapošljavanja, po mišljenju mnogih učesnika u raspravi, predstavljaju ozbiljnu smetnju i usporavaju tok dobivanja i implementacije odobrenih sredstava. Stoga se predlaže sljedeće:

1. **smanjiti kamatnu stopu** u pola vrijednosti, tako da kumulativna kamatna stopa ne prelazi iznos od 5% (bankovna + stopa na korištena sredstva za podsticanje zapošljavanja),

2. **povećati period odgode** – grejs perioda na max. 2 godine,

3. operacionalizaciju odobrenih podsticajnih sredstava ne uslovljavati predhodnim zapošljavanjem radnika,

4. **uprostiti proceduru** i administriranje pri apliciranju za sredstva podrške u upošljavanju,

5. **smanjiti rokove obrade apliciranog programa** od strane Službe za zapošljavanje.

PRIJEDLOZI KANTONALNOG I GRANSKIH ODBORA SAVEZA SINDIKATA BOSNE I HERCEGOVINE

1. Uspostaviti ekonomsko-socijalno vijeće na nivou Kantona.

2. Inkorporirati predstavnike sindikata u organe Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo.

3. Dosljedno provoditi zakone u oblasti rada, penzionog i zdravstvenog osiguranja, plaća i drugih oblasti kojima se tretira ekonomski i socijalni položaj radnika.

4. Brže rješavati radne sporove između poslodavaca i uposlenika koji se vode pred nadležnim sudom.

Bosna i Hercegovina na putu evropskih integracija

SMJERNICE ZA POTENCIJALNE IZVOZNIKE INDUSTRIJSKIH PREHRAMBENIH PROIZVODA

Da bi jedna kompanija bila konkurenta u izvozu treba da ispuni niz uslova. To su funkcionalnost, izgled i povoljna cijena proizvoda, rokovi isporuke, djelotvoran marketing i traženi kvalitet u smislu zadovoljavanja zahtjeva i očekivanja kupca za tu kategoriju proizvoda. Navedeni uslovi nisu zakonski obavezujući, ali ih je

neophodno

ispuniti ukoliko kompanija želi osigurati svoje mjesto na tržištu. Pored navedenih uslova, za izvoz roba u Evropsku uniju, ali i u druge razvijene zemlje svijeta, nepohodno je da roba zadovoljava i zakonski obavezujuće uslove, posebno iz aspekta zaštite zdravlja i sigurnosti građana.

Od 1985 godine EU je napustila pristup detaljnog harmoniziranja zahtjeva

za pojedine proizvode i uvela horizontalni pristup zasnovan na harmoniziranju osnovnih odredbi neophodnih da se osigura nivo službene kontrole za hranu, te da se informiraju i zaštite potrošači.

Sve odredbe su definirane kroz «direktive» koje se u skladu sa potrebama informiranja i zaštite potrošača dopunjuju i mijenjaju.

Horizontalna legislativa koja se odnosi na sve proizvode hrane bazirana je na sljedećim direktivama:

službena kontrola hrane; dodatne mjere koje se odnose na kontrolu hrane; označavanje prehrambenih proizvoda; higijena prehrambenih proizvoda; aditivi; boje korištene u prehrambenim proizvodima; zaslađivači; aditivi za prehrambene proizvode izuzev boja i zaslađivača, rastvarači za ekstrakciju, materijali u kontaktu sa prehrambenim proizvodima.

Vertikalnom legislativom obuhvaćene su određene kategorije proizvoda i definirane kroz sljedeće direktive kao npr.: mlijeko i mliječni proizvodi, proizvodi od jaja, mesni proizvodi, životinje i proizvodi vodene kulture. Nazivi i šifre navedenih i drugih direktiva se mogu naći u Bijeloj knjizi, a njihova detaljna tumačenja u stručnim službama Direkcije za evropske integracije.

Proces zaštite zdravlja i sigurnosti građana u EU je veoma važna materija koja se praktično svakodnevno usavršava i kroz odgovarajuće legislativu propisuje

kao obavezujuća. Od početka 2000 godine EU je uvela niz promjena u oblasti sigurnosti hrane.

Te promjene su najavljene u Bijeloj knjizi o sigurnosti hrane, a završene su 2002 god. donošenjem jedinstvenog evropskog zakona o sigurnosti hrane. Zakonom je usvojen princip «od farme do viljuške»,

što znači da je legislativom obuhvaćen kompletan tok i svi aspekti proizvodnog lanca. Zakonska odgovornost da obezbjeđenje sigurnosti hrane leži na svim učesnicima u proizvodnom lancu: proizvodnje, prerade, transporta, distribucije i prodaje. Formirana je Evropska agencija za sigurnost hrane sa ciljem da se unaprijedi postojeći sistem naučne i tehničke podrške i formira mreža srodnih tijela u svim zemljama članicama, ali i zemljama koje su na putu ulaska u EU.

Da bi roba bila izvezena potrebno je provesti proceduru ocjenjivanja usklađenosti sa odgovarajućim zahtjevima. U tom smislu postavljaju se zadaci i pred državne organe i pred proizvođače izvoznike.

Za proizvode životinjskog porijekla potrebno je na nivou države usvojiti odgovarajuće zakone i propise o veterinarskoj kontroli i izgraditi odgovarajuće sisteme i institucije. Za proizvode biljnog porijekla i sjemena država mora donijeti zakone i propise i uspostaviti sistem fitosanitarne kontrole i odgovarajuće institucije. Za industrijske prehrambene proizvode država mora uspostaviti djelotvoran sistem službene kontrole hrane po modelu EU. Sve institucije i sistemi moraju biti prihvaćeni i priznati od nadležnih institucija EU.

Uporedo sa tim i same kompanije koje žele izvoziti na unutrašnje tržište EU moraju proći kroz opsežnu fazu prilagođavanja i nakon toga vrlo strogu kontrolu. To podrazumijeva više koraka:

a) osiguranje usklađenosti sa nizom horizontalnih i vertikalnih direktiva o prehrambenim proizvodima,

b) postavljanje proizvodnog procesa u skladu sa dobrom poslovnom praksom,

c) uspostavljanje sistema HACCP da bi odgovarajućim državnim institucijama bilo omogućeno djelotvorno provođenje službene kontrole hrane.

Sljedeći korak za kompanije je obezbjeđenje odobrenja za izvoz od strane inspektora EU. Ovo odobrenje domaća kompanija ne može dobiti dok sistem službene kontrole hrane Bosne i Hercegovine ne bude priznat od odgovarajućih institucija EU. Nažalost, taj proces kod nas ide veoma sporo.

To međutim ne znači da sami proizvođači ne treba da poduzimaju odgovarajuće korake. Proces usklađivanja proizvoda i proizvodnih procesa sa propisima EU traje relativno dugo, dijelom radi same procedure prilagođavanja novim zahtjevima, a dijelom i radi činjenice da je neophodno radikalno mijenjati ustaljene navike i pristup rješavanju problema uopšte. Do uspostavljanja i osposobljavanja institucija na nivou države, kompanije koje žele izvoziti na tržište EU to mogu činiti i preko kompanija iz zemalja EU, pod uslovom da ta strana kompanija preuzme obaveze dokazivanja usklađenosti proizvoda sa važećim propisima EU. Blagovremene pripreme i osposobljavanje kompanija će znatno olakšati taj proces.

Direktive za prehrambene industrijske proizvode:

Horizontalna legislativa:

Službena kontrola hrane – direktiva 89/397/EEC

Dodatne mjere koje se odnose na kontrolu hrane – direktiva 93/99/EEC

Označavanje prehrambenih proizvoda – direktiva 2000/13/EC

Higijena prehrambenih proizvoda – direktiva 93/43/EEC

Aditivi – okvirna direktiva 89/107/EEC

Boje koje se koriste za prehrambene proizvode –

direktiva 94/36/EC

Zaslađivači – direktiva 94/35/EC

Aditivi za prehrambene proizvode izuzev boja i zaslađivača – direktiva 95/2/EC, dopunjena direktivama 96/85/EC, 98/72/EC i

2001/5/EC,

Rastvarači za ekstrakciju – direktiva 88/344/EEC

Materijali u kontaktu sa prehrambenim proizvodima – okvirna direktiva 89/109/EEC

Vertikalna direktiva:

Mlijeko i mliječni proizvodi – direktiva 92/46/EEC

Proizvodi od jaja – direktiva 89/437/EEC

Mesni proizvodi – direktiva 92/5/EEC

Plivotinje i proizvodi vodene kulture – direktiva 91/67/EEC

(Izvor: www.dei.gov.ba; www.euroinfo.ba, *Bijela knjiga, pripreme pridruženih zemalja Centralne i Istočne Evrope za integraciju u unutrašnje tržište Unije*
Pripremila: *Branka Tankosić*)

IZVOZNA ORIJENTACIJA ŠIPAD-KOMERCA

U prošloj godini Šipad – komerc d.d. Sarajevo krenuo je sa izvozom namještaja u susjedne zemlje. Ovogodišnji plan izvoza zasnovan sa saradnji sa firmama Šipad Komerc iz Slovenije, Hrvatske, Srbije i Crne Gore, predviđa dalji rast izvoza u vrijednosti od 5 miliona KM.

Na sastanku predstavnika društava Šipad Komerc iz Sarajeva, Ljubljane, Zagreba, Beograda i Podgorice dogovoreni su zajednički izvozno-uvozni poslovi. Na ovaj način ova firma počinje da djeluje kao regionalna prodajna mreža na području ex Jugoslavije koja raspolaže sa respektivnom mrežom robnih kuća, prodajnih salona i veleprodajnih skladišta putem

kojih će vršiti prodaju namještaja i drugih proizvoda iz BiH. Dio izvoza će biti realiziran kroz izvoz namještaja na bazi već sklopljenih ugovora sa BH proizvođačima: Konjuh iz Zivinica, te Sabix i Sinkro iz Sarajeva.

Pored toga, izvozni poslovi Šipad Komerc se sve više povezuju sa uvozom repromaterijala i pribora za drvenu industriju, što doprinosi njegovom novom imidžu perspektivne vanjskotrgovinske organizacije. Planom je predviđena i poslovna saradnja sa Šipad Inženjeringom na poslovima projektovanja, izgradnje i opremanja turističkih i ugostiteljskih objekata na Jadranu, ali i u zemljama Evropske Unije, te Bliskog i Srednjeg istoka.

B. T.

PREGLED SAJMOVA U ZEMLJI I SVIJETU

BOSNA I HERCEGOVINA

/23 - 26. mart 2004, Sarajevo/

INTERTURSA - međunarodni sajam turizma, ugostiteljstva i rekreacije i međunarodna turistička berza
 ECO-AQUA - međunarodni sajam vode i ekologije
 VINO - Sajam vina i ocjenjivanje vinskih uzoraka
 AGROFOOD - međunarodni sajam poljoprivrede, prehrane i pića, Međunarodni sajam roba za široku potrošnju, Međunarodni sajam pakovanja i opreme za pakovanje
 SAJAM MODA I LJEPOTA

/30. mart - 3. april 2004, Mostar/

MEĐUNARODNI SAJAM GOSPODARSTVA - Mostar 2004

/14 - 17. april 2004, Banja Luka/

HIP -Sajam hrane i pića (proljetni)

/14 - 18. april 2004, Banja Luka/

MEĐUNARODNI SAJAM CVIJEĆA, MODE, KOZMETIKE, SPORTA, TURIZMA I UGOSTITELJSTVA

/21 - 26. april 2004, Sarajevo/

KNJIGE I UČILA - Međunarodni sajam knjiga i učila

Međunarodni sajam grafičke industrije i industrije papira

SA - ART - Sajam umjetnosti i umjetničke opreme

MEDICOP - Međunarodni sajam medicine i medicinske opreme

INFO - Međunarodni sajam informacijske tehnologije i telekomunikacija

HRVATSKA

/20 - 24. april 2004, Zagreb/

GRAĐENJE I OPREMANJE obuhvata sljedeće sajmove:

GRADITELJSTVO 28. Međunarodni sajam građevinarstva

BIAM - 17. međunarodni sajam alatnih strojeva i alata

ANTI-KOROZIJA - međunarodni sajam zaštite materijala i industrijskog finiša

ZAVARIVANJE - međunarodni sajam zavarivanja i zavarenih konstrukcija

ELCRO - 3. međunarodni sajam elektrotehnike,

industrijske elektronike, mjerenja i automatizacije

DOM I TEHNIKA - Međunarodni sajam robe za široku potrošnju

OBRTNIŠTVO - Međunarodni sajam zanatstva

/19 - 22. maj 2004, Zagreb/

MEDICINA I TEHNIKA - Međunarodni sajam medicine, farmacije, laboratorijske i rehabilitacijske opreme, optike i dentala

SLOVENIJA

/30. mart - 03. april 2004, Gornja Radgona/

MEGRA - Međunarodni sajam građevinarstva i građevinske opreme

/20 - 23. april 2004, Ljubljana/

TELEINFOS - Sajam telekomunikacija i interneta

MAKEDONIJA

/23 - 28. mart 2004, Skoplje/

MEBEL 2004 - Sajam namještaja i opreme za kuću i ured, materijali i mašine za industriju namještaja

/20 - 24. april 2004, Skoplje/

INFOCOM 2004 - 10. Međunarodni sajam kompjuterske i telekomunikacione opreme, kancelarijske opreme, audio i video opreme, profesionalna literatura

/15 - 23. maj 2004, Skoplje/

AUTOEXPO 2004 - međunarodni sajam automobila i automobilske industrije i opreme

ITALIJA

/31. mart - 01. april 2004, Milano/

FILLO - Sajam tekstilnog vlakna, prediva, tkane i pletene odjeće

FRANCUSKA

/5 - 7. april 2004, Pariz/

SPORTEX - Međunarodna izložba sportske odjeće i opreme

TURSKA

/1 - 4. april 2004, Istanbul/

ROOF&FACADE 2004 - Međunarodni sajam materijala za krovove i fasade

/5 - 9. maj 2004, Istanbul/

INTERNATIONAL TURKEY BUILD - Međunarodni sajam građevinarstva, građevinskih materijala i tehnologija

AUSTRIJA

/27 - 30. april 2003, Beč/

ALLES FÜR DEN GAST WIEN - Sve za gosta - Sajam hotelijerstva i ugostiteljstva

NJEMAČKA

/20 - 28. mart 2004, Friedrichshafen/

IBO 2004 - Međunarodni sajam opšteg tipa

/18 - 22. april 2004, Frankfurt/

AIRCONTEC - Međunarodni sajam klimatizacije i rasvjete

*Izbor sajmova pripremila Amira Višnjica, tel: 25 01 41,
e-mail: amirav@pkasa.com.ba*

Dalji razvoj IKT sektora**STVORITI POVOLJNIJE POSLOVNO OKRUŽENJE**

IKT (Informaciono-komunikacione tehnologije) su mlada grana privrede i pružaju velike mogućnosti razvoja. To važi ne samo za firme koje se bave ovom granom privrede, nego i onim firmama koje IKT koriste kako bi poboljšale svoje poslovanje. Najbolji dokaz za to su firme sa zapada, koje su prepoznale poslovne prednosti ove nove tehnologije, gdje iz dana u dan raste potražnja i stepen iskorištenosti IKT-a. Dobro uređena organizacija, uz podršku IKT-a, je konkurentnija i brže donosi kvalitetne odluke i sprovodi ih u djelo.

Prema nezvaničnim podacima, u BiH je nakon završetka rata procentualno najviše novih radnih mjesta stvoreno upravo u ovoj grani privrede. Većinu ovih novih radnih mjesta su otvorile kuće koje se bave IKT-om.

Važnost IKT sektora je prepoznao i UNDP, koji je nakon izrade studije, u saradnji sa Vijećem ministara oformio radnu grupu koja je nedavno završila dokument "Politika razvoja informacionog društva BiH". U ovom trenutku je u izradi "Strategija razvoja informacionog društva BiH", koja će, nadamo se, biti usvojena na državnom nivou.

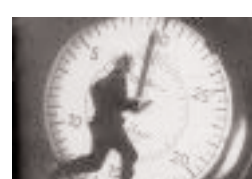
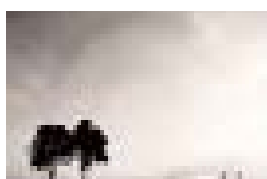
Poduzetni ljudi u BiH koji vode IKT firme, svojim su

dosadašnjim radom uspjeli sebi prokreati put na tržištu i postići zavidne rezultate. Međutim, daljeg napretka neće biti ako se ne bude stvaralo povoljno poslovno okruženje u ovom sektoru. To podrazumijeva i privremeno oslobađanje ili smanjenje carina i poreza na kupovinu IKT opreme u BiH. Naime, gotovo sve zemlje u razvoju znatno smanjuju ili pak oslobađaju od dodatne nabavke IKT opreme, kako bi se građani informatički opismenili, te kako bi se ovaj izuzetno važan tehnološki sektor razvio.

Ali u našoj zemlji gdje se priprema Strategija razvoja informacionog društva, nabavka IKT opreme opterećena je izuzetno visokim dodatcima. Na kraju to rezultira činjenicom da veoma mali broj ljudi u BiH posjeduje personalne računare i pristup na Internet.

Međutim, ovo nisu jedini problemi u IKT sektoru. IKT sektor u dobroj mjeri ima nepotpunu i nedorečenu zakonsku regulativu. Ono malo zakona koji se tiču ovog sektora ne provode se (na primjer Zakon o autorskim pravima). Na zapadu je elektronsko poslovanje postala svakodnevica, a kod nas je tek u povoju. Naše banke već nekoliko godina pružaju usluge elektronskog bankarstva, a da pri tom nemamo zakona koji reguliše ovu oblast.

B. Vujić

REAKCIJE NADLEŽNIH ORGANA**Preispitivanje kriterija po raspisanim Javnim pozivima**

Želimo upoznati članstvo da je Centralna banka Bosne i Hercegovine, kao i Ministarstvo finansija – Porezni ured Sarajeva reagiralo na inicijative Komore o preispitivanju kriterija po raspisanim Javnim pozivima – tenderima za nabavku roba, te svojim ponašanjem dalo pozitivan primjer u dosljednoj primjeni propisa. U konkretnim slučajevima radilo se o primjeni Uredbe o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova. Koristimo se ovom prilikom da im se zahvaljujemo na ovim reakcijama.

Inicijativa za oslobađanje poreza na promet kod nabavke računara i računarske opreme

Postupajući po zaključku Upravnog odbora Privredne komore Kantona Sarajeva (o čemu ste informisani u prošlom broju Glasnika), Komora je uputila inicijativu Federalnom ministarstvu finansija za izmjenu odnosno dopunu Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga ("Službene novine Federacije BiH", broj 49/02 - prečišćeni tekst i 37/03), u smislu oslobađanja poreza na promet pravnih i fizičkih lica kod nabavke računara i računarske opreme.

Federalno ministarstvo finansija je u veoma kratkom roku

obavijestilo Komoru da kompjuteri imaju tretman opreme kada ih pod propisanim uslovima nabavljaju pravna lica koja obavljaju registrovanu djelatnost, pod uvjetima iz člana 8. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga ("Službene novine Federacije BiH", broj 49/02 i 37/03), bez plaćanja poreza na promet proizvoda.

Nadležno ministarstvo je mišljenja da se ne može prihvatiti inicijativa Komore jer nakon donošenja Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 44/03), koji je stupio na snagu 08.01.2004. godine, bilo koje proglašavanje ili izmjena zakonskih propisa o indirektnom oporezivanju ili uvođenje bilo kojih indirektnih poreza od Federacije, Republike Srpske ili Brčko Distrikta BiH, mora podlijegati odobrenju od strane Odbora.

Naglašeno je da su propisi između Entiteta i Brčko Distrikta BiH harmonizirani, te da bi se ova inicijativa morala prije usaglasiti sa Republikom Srpskom i Brčko Distriktom BiH, kao i da se dobije saglasnost međunarodnih finansijskih institucija i Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje.

Stoga predstoji aktivnost da Komora iznađe način razmatranja ove inicijative na državnom nivou, kako bi se učino pomak u informatizaciji BH društva.

M. Kadić

Održan 33. po redu Svjetski ekonomski forum

EVROPSKA PRIVREDA STAGNIRA ?!

«Partnerstvo za sigurnost i napredak» - petodnevni skup, okupio je u švicarskom gradu Davosu više od 2200 političkih, poslovnih i kulturnih čelnika iz cijelog svijeta.

Ovogodišnji Svjetski ekonomski forum koji se tradicionalno održava u švicarskom zimovalištu Davosu je bio posvećen liberalizaciji trgovine u svijetu kao i budućnosti Iraka. Održano je više od 250 panel-rasprava i simpozija. Na dnevnom redu se našao čitav niz tema, od političkih i društvenih reformi u arapskom svijetu s posebnim osvrtom na Irak, epidemija raznih bolesti u svijetu, do stručnih ekonomskih pitanja.

U radu foruma su učestvovali politički čelnici među kojima i jordanski kralj Abdulah II, generalni sekretar Ujedinjenih Nacija Kofi Anan, ministar financija Saudijske Arabije Ibrahim Abdel Al Assaf, generalni direktor Svjetske trgovinske organizacije i mnogi drugi.

Poslovni lideri i ekonomski stručnjaci su došli iz SAD-a, Švicarske, Njemačke, Japana, Saudijske Arabije, Velike Britanije, a predstavnici NGO - nevladinih organizacija iz Gane, Kosta Rika, Belgije, Malazije. Tu je bio i čitav niz uglednih akademika, vjerskih lidera ali i odabranih predstavnika medija koji su imali mogućnost da prate dešavanja u toku svih pet dana. Poseban interes je izazvala činjenica da je ove godine, nakon punih 20 godina, učestvovala i Libija.

Jedna od tema je bila i privredni razvoj Evrope, a na kraju se mogao izvesti zaključak da do 2010. Evropa neće nikada i ni u kojem slučaju postati najkonkurentniji region u svijetu. Kada je EU na vrhu u Lisabonu postavila ovaj cilj, nije sigurno računala da će privreda Evrope početi da stagnira. Evropa je privredno pala čak iza Azije i Amerike. Problemi su prepoznati. Učinjeno – ništa.

Evropa u trećerazrednom sektoru

Francuski ministar za financije i privredu Francis Mer je otvoreno govorio o tome što on danas vidi od tog zaključka u Lisabonu «Ja već tada nisam mogao prihvatiti takav zaključak.»

Ne samo on, nego i drugi evropski čelnici su ovaj cilj smatrali iluzijom. Roberto Testore, šef talijanskog koncerna Finmeccanica, kaže »Da će naš rast u 21. stoljeću biti veći od američkog, mogu da se nadam, ali da čvrsto vjerujem, to ne mogu.»

Azija i Amerika su daleko ispred Evrope. Kina raste sa osam procenata godišnje, u SAD-u ih slijede sa nekih četiri procenta. Japan se također probudio iz sanjarenja i postigao je 2,5 procenta godišnje. Samo Evropa stagnira. Veliki ciljevi su važni, ali i ako Evropa ne bude na vrhu 2010., mnogo će se dalje stići sa dobrom idejom, nego bez nje.

Evropljani bi u svakom slučaju morali napraviti analizu, zbog čega se spotiču o vlastite ciljeve. Samo na taj način mogu naučiti nešto i na svojim greškama, ali i slične spriječiti u budućnosti. Četiri osnovna razloga su navedena u debati u Davosu.

Zakočena produktivnost

Kao prvi navedeni razlog je činjenica da Evropa koči razvoj već produktivnosti, umjesto da je podrži. Ne prilagođava se dovoljno brzo promjenama. One koje su se do prije kratkog vremena dešavale u nekoliko godina, danas se dese u toku samo nekoliko mjeseci. Dobar primjer je proizvođač mreža Cisco koji je prije četiri godine imao

samo trećinu prihoda koju su zarađivali njegovi najveći konkurenti. Danas je Cisco proizvođač koji zarađuje tri puta više nego svih njegovih jedanaest konkurenata zajedno.

Svijet se nalazi u eri promjena. Poznata je marketinška izreka da se sve kompanije mogu podijeliti na one koje se mijenjaju i one koje nestaju. Zemlje koje na ovakve rapidne promjene polako reagiraju, moraju ostati po strani. Između produktivnosti i privrednog rasta postoji čvrsta veza. Lanac vrijednosti korača istim tempom naprijed kao i produktivnost. Carly Fiorina, šefica koncerna Hewlett-Packard (HP) kaže da politika ne treba ljude zaštititi od budućnosti, nego ih mora pripremiti za nju.

Drugi razlog je sporo prihvaćanje inovacija. Za upotrebu pronalazaka, Evropi treba uvijek mnogo vremena. Inovacija je motor pokretač produktivnosti, a time i rasta privrede. Prije tri godine HP je prijavljivao tri patenta dnevno, danas je to jedanaest. Stalnim razvojem koncern grabi naprijed, sa jasnim planom. Agresivne inovacije su daleko od tradicionalnih Evropljana. I dalje se radije služe Kodakom, a ne HPom – ali samo dotle dok se i oni drže stare tehnike. Naravno, izbjegavanje novih tehnika i tehnologija vodi u zastarijevanje.

Jedinstvo čini snagu

Migraciona politika koja je takva da ne privlači mlade da se školuju u Evropi je navedena kao važan razlog. Talenti iz inostranstva ne donose svoje ideje. Neke od najuspješnijih mladih američkih firmi kao što su Google, Amazon i Yahoo! osnovane su od strane doseljenika prve i druge generacije.

Suosiroma Google-a, Sergej Brin je rođen u Moskvi i preselio se sa sedam godina u Kaliforniju. Njegov engleski još uvijek ima ruski akcent. Brin je sa prijateljima stvorio najuspješniju i najprofitabilniju mašinu za traženje u svijetu. Razlog uspjeha bi po njegovim riječima mogla biti činjenica, da su doseljenici gladniji nego domicilni stanovnici. Ili možda svijet promatraju drugim očima. To što je doseljavanje obrnuto proporcionalno iseljavanju iz SAD-a nije slučajno. To je sistem.

Jedinstvo čini snagu, cijepanje čini slabim. To je prema riječima stručnjaka četvrti kamen spoticanja razvoja. Američki vice predsjednik Dick Cheney nije posebno simpatičan čovjek, i njegovu politiku prema Iraku ljudi mogu protumačiti na različite načine.

Ali je zato impresivno kako je jaka američka struktura. Nasuprot tome, Evropa ima simpatične ministre kao što je Javier Solana, koji je najviše snage uložio u savladavanje centrifugalnih sila u svojoj zemlji. Čak i čovjek kao Solana će biti uništen u tom pokušaju.

Evropa nije savezna država, nego savez država – i stoga u privrednoj politici plaća visoku cijenu. Gubi se rast, jer vizionari gube vrijeme na postizanje kompromisa sa reaktivcima. Tko želi biti konkurentan na EU tržištu, mora svojim institucijama dati toliko puno moći kao i u Americi. Na svu sreću, ovaj forum u Davosu nije dozvolio pristup rezignaciji, nego nadi. Više produktivnosti, više inovacija i više jedinstva su recepti za dobrobit i rast.

D.Bošnjak

Na osnovu člana 48. Statuta Privredne komore Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 1/99), a u vezi sa odredbama člana 1, 6. i 7. Zakona o privrednim komorama u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/98 i 34/03) i člana 9. Odluke o organizaciji i radu Komore, Predsjednik Komore donio je

P R A V I L A
O VOĐENJU REGISTRA ÈLANOVA
PRIVREDNE KOMORE KANTONA SARAJEVO

Èlan 1.

Ovim pravilima uređuje se ustroj, vođenje i sadržaj Registra članova Privredne komore Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Komora), kao i način pristupanja u članstvo Komore.

Èlan 2.

Komora vrši ustroj Registra članova Komore, kao javne knjige, na osnovu koje se izdaju ogovarajuća rješenja, uvjerenja i potvrde o članstvu, sa pravima i obavezama iz osnova članstva u Komori, u skladu sa Zakonom, Statutom i drugim aktima Komore.

Èlan 3.

Registar članova Komore vodi se u obliku poslovne knjige, formata A4, sa evrstim uvezom sačinjenim od trajnog papira. Svaka stranica knjige označava se rednim brojem.

Registar članova Komore vodi se i u elektronskoj formi.

Èlan 4.

Upis u Registar članova Komore vrši se na osnovu Izjave o pristupanju u članstvo Komore.

Upis se vrši po rednom broju, prema redoslijedu i datumu prispijeća Izjave o pristupanju u članstvo Komore.

Registar sadrži sljedeće podatke:

1. redni broj, 2. puni naziv pravnog lica, 3. sjedište (kanton, općina, ulica i broj, tel/fax), 4. datum osnivanja, 5. identifikacijski broj, 6. registrovana djelatnost (SKD i naziv), 7. oblik organizovanja, 8. oblik vlasništva, 9. broj zaposlenih, 10. kontakt osoba, 11. podaci o direktoru (ime i prezime, tel/fax, e-mail), 12. datum upisa u Registar, 13. način i datum prestanka članstva.

Èlan 5.

Knjiga Registar članova Komore može se koristiti za više kalendarskih godina.

Nakon zaključenja prve knjige, koju ovjeravaju zaposlenik koji vodi Registar i Sekretar Komore, otvara se nova knjiga. Knjige Registra članova Komore se čuvaju trajno.

Èlan 6.

Pravna lica iz člana 6. Zakona o komorama stiču članstvo u Komori, kada potpišu IZJAVU o pristupanju u članstvo Komore. Na osnovu date izjave, pravno lice se upisuje u Registar članova Komore, i izdaje mu se članska karta.

Oblik i sadržaj izjave i članske karte je dat u prilogu ovih pravila i čini njegov sastavni dio.

Èlan 7.

O svakoj promjeni podataka iz člana 4. ovog pravilnika, član Komore dužan je obavijestiti Komoru u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.

Promjene podataka, nastale nakon upisa, vrše se u odgovarajućoj koloni ispod osnovnog upisa, u drugoj boji, sa navođenjem datuma izvršene promjene.

Èlan 8.

Podaci iz Registra mogu se koristiti samo za potrebe Komore i članova Komore.

Predsjednik Komore imenuje zaposlenika koji će voditi Registar.

Javne isprave na bazi podataka iz Registra izdaje ovlašteno lice u Komori.

Predsjednik i Sekretar Komore nadziruće način prikupljanja, obrađivanja, ačuviranja i korištenja podataka iz Registra.

Èlan 9.

Brisanje iz Registra članova Komore, vrši se u sljedećim slučajevima:

• na zahtjev člana Komore, • radi neplaćanja članarine, po isteku kalendarske godine za koju član Komore nije podmirio članarinu, • u slučaju stečaja ili likvidacije.

Èlan 10.

Èlan Komore kojem je prestalo članstvo, po bilo kom osnovu iz prethodnog člana, dužan je vratiti člansku kartu Sekretaru Komore u roku od 15 dana po prestanku članstva.

Èlan 11.

Èlan Komore koji je ostao bez originalne članske karte (gubitak, teške oštećenje, otuđenje i sl.) ima pravo podnijeti zahtjev za izdavanje nove, uz snošenje troškova izrade.

Odluku o izdavanju nove članske karte donosi Sekretar Komore.

Èlan 12.

Ova pravila stupaju na snagu danom donošenja, a objaviće se u Glasniku Komore.

PREDSJEDNIK KOMORE

Kemal Grebo, dipl. oec.

Broj: 106 – 2 / 04
Sarajevo, 21.01.2004. godine

Na osnovu člana 18. Zakona o privrednim komorama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/98 i 34/03) i člana 62. i 63. Statuta Privredne komore Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 1/99), Skupština Privredne komore Kantona Sarajevo, na petoj sjednici održanoj 25. februara 2004. godine, donijela je

O D L U K U
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O
VISINI I NAČINU PLAĆANJA ČLANARINE
ZA 2004. GODINU

Član 1.

U Odluci o visini i načinu plaćanja članarine za 2004. godinu («Službene novine Kantona Sarajevo», broj 29/03), iza člana 1. dodaju se novi članovi 1a, 1b, 1c, koji glase:

«Član1a.

Za članove Komore iz člana 1. ove odluke utvrđuje se maksimalan iznos mjesečne članarine u visini od 8.000 KM (osamhiljadakonvertibilnihmaraka).

Član1b.

Sa članovima Komore, koji plaćaju članarinu u mjesečnom iznosu većem od 5.000 KM, predsjednik Komore može da, u slučaju teškoća u poslovanju i finansijskim problemima u tim firmama, ugovori i niži iznos mjesečne članarine, maksimalno do 30% od utvrđenog iznosa iz člana 1. Odluke o visini i načinu plaćanja članarine za 2004. godinu.

Član 1c.

Ukoliko po obračunu iz člana 1.ove odluke članarina iznosi manje od 10,00 KM, u tom slučaju članovi Komore uplaćuju članarinu u minimalnom iznosu od 10,00 (deset) KM mjesečno.»

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Ova odluka će se objaviti u «Službenim novinama Kantona Sarajevo».

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
PRIVREDNE KOMORE
KANTONA SARAJEVO

Rusmir Šetić, dipl. oec.

Broj: 29 - 2/04
Sarajevo, 25. februar 2004. godine

ZAHVALNICA POLIKLINIKE
»SANAŠA«

Ovih dana je u Komoru stigla zahvalnica iz Poliklinike »SaNaSa« kojim se ova organizacija zahvaljuje Komori na prijemu u članstvo, pruženoj podršci i pomoći u svim sferama poslovanja, kao i na izvrsnoj organizaciji svih seminara na kojim su prisustvovali uposlenici Poliklinike »SaNaSa«.

Iskreno zahvaljujemo Poliklinici »Sanaša« na ovoj zahvalnici i riječima podrške aktivnostima Komore.

OGLAŠAVAJTE SE U
GLASNIKU

GLASNIK KOMORE, KAO INFORMATIVNO GLASILO KOJE SE BAVI AKTUELNIM PRIVREDNIM DOGAĐANJIMA I AKTIVNOSTIMA KOMORE, NJENIH ČLANICA, ORGANA I TIJELA, KAO I AKTIVNOSTIMA DRUGIH SUBJEKATA I INSTITUCIJA, NUDI MOGUĆNOST RACIONALNOG I EFIKASNOG OGLAŠAVANJA REKLAMNO-PROPAGANDNIH PORUKA I PRIGODNIH ĆESTITKI.

OGLAŠAVANJE PORUKA OBAVLJA SE U CRNO BIJELOJ I COLOR TEHNICI PO SLJEDEĆIM CIJENAMA (u cijenu uključuen porez na promet usluga):

VELIČINA FORMATA ,

	CIJENA (crno-bijelo) (color)	
1/5 A4	50 KM	130 KM
1/4 A4	70 KM	180 KM
1/3 A4	100 KM	260 KM
1/2 A4	150 KM	390 KM
1/1 A4	200 KM	520 KM

UKOLIKO STE ZAINTERESIRANI ZA OGLAŠAVANJE NA STRANICAMA GLASNIKA KOMORE POZOVITE TEL. 00 387 33 250-144 , 250-108